

Sygn. akt I PK 63/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa D. T.
przeciwko Z. O. - „E.” w C.
o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, o odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C.
z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 października 2017 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił apelację obu stron od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie z powództwa D. T. przeciwko Z. O. - [...] E. w C. o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, o odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę.

Zdaniem Sądu Rejonowego treść umowy o pracę z dnia 18 sierpnia 2015 r. oraz okoliczności jej zawarcia wskazywały, że strony zawarły umowę o pracę tymczasową. Z uwagi, iż ustawa o zatrudnianiu pracowników tymczasowych nie zawiera przepisów dotyczących formy rozwiązania umowy, w tym zakresie należało zastosować przepisy Kodeksu pracy. W związku z doręczeniem oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę przez internet pozwany naruszył art. 30 § 3 k.p.,

zgodnie z którym oświadczenie każdej ze stron o wypowiedzeniu lub rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinno nastąpić na piśmie. Naruszenie tego przepisu było, zdaniem Sądu Rejonowego, wystarczające do uwzględnienia powództwa w całości i zasądzenia odszkodowania w wysokości wynikającej z art. 58 k.p.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, jak również ocenę prawną dokonaną przez ten Sąd, a zarzuty apelacji uznał za nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi wnioskami Sądu Rejonowego. Odnosząc się do zarzutu rozpoznania sprawy w niewłaściwym składzie, co skutkowałoby nieważnością postępowania, wskazał, że na wszystkich terminach rozpraw sprawa była rozpoznawana w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, ławnicy byli obecni także przy ogłoszeniu wyroku w sprawie. O nieważności postępowania nie może natomiast przesądzać fakt, że zarządzeniem z dnia 21 kwietnia 2016 r. przewodniczący wyznaczył do rozpoznania tej sprawy skład jednego sędziego, skoro sprawa rozpoznana została we właściwym składzie i na pierwszej rozprawie wyznaczonej w celu merytorycznego rozpoznania sprawy przewodniczący zarządził rozpoznanie sprawy w składzie ławniczym. Zdaniem Sądu Okręgowego, zgodnie z treścią art. 1105 § 2 pkt 2 k.p.c. umowa o pracę zawarta między stronami nie mogła poddać niniejszego sporu jurysdykcji sądu niemieckiego, wyłączając jurysdykcję sądu polskiego, bowiem taka umową nie może dotyczyć spraw z zakresu prawa pracy, chyba że taka umowa zostanie zawarta po powstaniu sporu. Powództwo zatem prawidłowo zostało wniesione przed polskim sądem. Zdaniem Sądu Okręgowego nie doszło przy orzekaniu do naruszenia art. 8 w związku z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) poprzez ich niezastosowanie, pomimo iż zgodnie z twierdzeniem pozwanego strony dokonały wyboru tego prawa w § 18 umowy o pracę. Uznał, że w umowie o pracę jest mowa o obowiązywaniu prawa niemieckiego do sporów związanych z realizacją umowy o pracę, a zatem chodzi tu o spory dotyczące bieżącej realizacji - w czasie trwania umowy o pracę - praw i obowiązków stron umowy. Przede wszystkim jednak zgodnie ze zdaniem drugim przepisu art. 8 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia taki wybór prawa nie może pozbawić pracownika ochrony

przyznanej mu na podstawie przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, jakie byłoby właściwe w przypadku braku wyboru prawa, zgodnie z ust. 2, 3 i 4 tego artykułu. W takiej sytuacji należy zastosować normy kolizyjne wskazane w pierwszej kolejności w łączniku określonym w ust. 2 tegoż przepisu, czyli należy zastosować prawo państwa, w którym pracownik zazwyczaj świadczy pracę w wykonaniu umowy, przy czym za zmianę państwa, w którym zazwyczaj świadczona jest praca, nie uważa się tymczasowego zatrudnienia w innym państwie.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 56 § 1 k.p. w związku z art. 58 k.p. w związku z art. 30 § 1 pkt 3 k.p., art. 8 ust. 1 w związku z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych Rzym I w związku z art. 1 ust. 1, art. 2, art. 3 ust. 1, art. 5 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej w związku z art. 1 ust. 3 lit. c w związku z art. 2 ust. 1 i 2 dyrektywy 96/71/WE Parlamentu i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług, a także na naruszeniu przepisów postępowania: art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 51a ustawy o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 47 § 2 pkt 1 lit. a k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 382 § 1 k.p.c.

Na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność, bowiem zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego, ze względu na bardzo liczne mankamenty w swej obecnej postaci godzi w konstytucyjną zasadę prawa do sądu (por. art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz zasadę państwa prawnego (por. art. 2 Konstytucji), pojmowane w ten sposób, że sprawa każdego obywatela będzie sprawiedliwie rozpatrzona przy poszanowaniu ustanowionych istotnych reguł proceduralnych, do których zaliczyć trzeba wymóg wyczerpującego i wnikliwego uzasadnienia orzeczenia, a zwłaszcza wymóg ten musi być odnoszony do orzeczenia kończącego postępowanie w zwykłym trybie instancji. Brak

wyczerpującego uzasadnienia orzeczenia nie daje w istocie możliwości jego weryfikacji, a zatem uchyla się ono spod merytorycznej kontroli w postępowaniu kasacyjnym, co godzi także w konstytucyjną zasadę instancyjności wymiaru sprawiedliwości (por. art. 176 ust. 1 Konstytucji). Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia również, zdaniem skarżącego, zachodząca w sprawie nieważność postępowania. Mając na względzie cel skargi kasacyjnej, jakim jest uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji z powodu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c., nie można pominąć badania nieważności postępowania przed Sądem Rejonowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego. Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). W rozpoznawanej sprawie skarżący przywołał jedynie sam art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wskazując, jakie jego zdaniem istotne zagadnienie prawne występuje w sprawie, przez co okoliczność ta wymyka się ocenie Sądu Najwyższego.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, LEX nr 2156603). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120).

W rozpoznawanej sprawie argumentacja skarżącego sprowadzała się w zasadzie do wskazania przepisów Konstytucji RP, w które zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego godzi z uwagi na "bardzo liczne mankamenty" i "brak wyczerpującego uzasadnienia", co nie może uzasadniać występowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak precyzyjnego wskazania przez skarżącego oczywistego naruszenia prawa, wyklucza sięganie w tym zakresie do

argumentów przytoczonych w uzasadnieniu skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest bowiem stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może uzasadniać również zarzut nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, albowiem Sąd Najwyższy - rozpatrując skargę kasacyjną - nie jest władny w ramach bezpośredniej kontroli instancyjnej badać ważności (nieważności) postępowania przed sądem pierwszej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2014 r., II PK 30/14, LEX nr 2026393). Skoro skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji, to nieważność postępowania, skutkująca przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, ma dotyczyć postępowania przed sądem drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 2016 r., V CSK 465/15, LEX nr 2021933; z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, LEX nr 1353433; z dnia 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12, LEX nr 1293844).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.